

PEŁNOMOCNIK DS. "CZYSTEGO POWIETRZA" DLA E24: BĘDĄ ZMIANY W PROGRAMIE [WYWIAD]

- Trwają prace nad włączeniem systemu banków do programu "Czyste powietrze", a od 1 października w życie wchodzi przepisy, które obligują gminy do wydawania zaświadczeń o dochodach. W mojej ocenie będzie to kamień milowy w rozwoju "Czystego Powietrza" - mówił w rozmowie z Energetyka24.com Bartłomiej Orzeł, nowy pełnomocnik rządu ds. programu "Czyste Powietrze".

Daniel Czyżewski, Energetyka24.com: Mamy swego rodzaju nowe otwarcie - zmianę pełnomocnika ds. programu "Czyste Powietrze", którym został Pan. Przypomnijmy jak wygląda program do tej pory. Ile złożono wniosków, ile środków przeznaczono, ile przyznano dofinansowań?

Bartłomiej Orzeł, pełnomocnik rządu ds. programu "Czyste powietrze": Do tej pory złożono 165 tysięcy wniosków, a pozytywne decyzje uzyskało 137 tysięcy. Warto jednak zwrócić uwagę, że dzisiaj okres od złożenia wniosku do realizacji to 21 dni wobec regulaminowych 30. Po tych zmianach majowych dynamika rozpatrywania tych umów bardzo mocno wzrosła. Co z tego, że będziemy mieć mnóstwo złożonych wniosków, jeśli nie będą realizowane? Pierwsza część reformy programu to postawienie na większą dynamikę i większą liczbę rozpatrywanych wniosków. Druga część będzie nakierowana na podniesienie liczby samych składanych wniosków.

To również dobra okazja, aby przypomnieć założenia programu. Jakie zmiany mogą przeprowadzać gospodarstwa w ramach „Czystego powietrza” i na co mogą uzyskać dofinansowanie?

Istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na termomodernizację budynków, wymianę okien oraz wymianę źródeł ogrzewania. Jest grupa, która korzysta ze standardowego dofinansowania w kwocie 30%-50% w zależności od produkcji, jest grupa poniżej 1400 zł, która korzysta z podwyższonego dofinansowania od 60% do 75% oraz grupa najuboższych, która może korzystać nawet z 90% dofinansowania przy udziale gminy. To są te obszary, które pozwalają zwalczać zanieczyszczenie powietrza zarówno na poziomie termomodernizacji, czyli poprawy efektywności energetycznej budynków, jak i wymiany źródła ciepła, które są kluczowym problemem w tej chwili w Polsce.

Czytam, że oprócz pomp ciepła można w ramach "Czystego Powietrza" uzyskać dofinansowanie na fotowoltaikę.

Tak, fotowoltaika jest spięta w ramach programu „Mój prąd” i można uzyskać dodatkowe środki na fotowoltaikę. Tym bardziej jest to efektywne, że pompa ciepła spięta z fotowoltaiką tworzy system bezemisyjny, wpisujący się w politykę Unii Europejskiej.

Ile wynosi obecnie maksymalna dotacja w ramach programu?

Maksymalna dotacja na gruntową i powietrzną pompę ciepła obecnie wynosi 60%, na kotłownię gazową 75% inwestycji tylko dla grupy uboższych obywateli. Istnieje też możliwość uzyskania kosztów docieplenia budynków w kwocie 90 zł za m². Ponadto, możliwość zakupu stolarki okiennej za 420 zł za m² i drzwiowej za 1200 zł za m². Tych dofinansowań w zależności od dziedziny jest sporo i kwoty się różnią, więc zachęcam do zgłoszenia się do WFOŚ lub zapoznania z kryteriami i możliwościami.

Cały budżet "Czystego powietrza" to 103 mld złotych na lata 2018-2029, to potężna suma z budżetu unijnego. Jak na tę chwilę wygląda zainteresowanie? Czy my zdążymy w ogóle tę kwotę wydać? Bo wychodzi średnio ok. 10 mld rocznie.

Ktoś to policzył w taki sposób, że dynamika składania tych wniosków będzie wynosić 300 tysięcy na rok. Od początku wiedzieliśmy, że ta dynamika będzie musiała rosnać z roku na rok, bo program jest ogromny, kompleksowy i podlega stałej ewaluacji. Pamiętam jak startowałem z akcjami antysmogowymi 5 lat temu i zmiana myślenia o smogu jest dziś ogromna na przestrzeni tych lat. Przeliczenie tego w ten sposób, że liczba wniosków będzie ok. 300 tys. rocznie to było zbyt duże uproszczenie. Analogicznie do tego kwota wydawanych środków będzie rosnać, mając na uwadze także rosnącą popularność pomp ciepła, które są źródłem dość drogim, ale kosztowo opłacalnym i zeroemisyjnym.

Czy w najbliższym czasie szykują się zmiany w programie?

Trwają prace nad włączeniem systemu banków do programu "Czyste powietrze", a od 1 października w życie wchodzi przepisy, które obligują gminy do wydawania zaświadczeń o dochodach. W mojej ocenie będzie to kamień milowy w rozwoju "Czystego Powietrza".

Ma to wyglądać jak w przypadku PFR i "Tarczy antykryzysowej"?

Tak, natomiast proces zaczął się wcześniej niż powstała Tarcza, która jest efektem tegorocznej pandemii. Nowością będzie też kwestia zaprojektowania innych rozwiązań, np. dla najuboższych. Ludzie najbiedniejsi często nie są w stanie pozwolić sobie na takie zakupy, które potem są refinansowane, więc ta formuła musi być inna.

Mowa o tych, którzy nie mają po prostu na pierwotną inwestycję, która mogą sami poczynić?

Dokładnie, będziemy pracować nad takim narzędziem, które pozwoli to zmienić.

A który region, województwo na razie najbardziej korzysta z programu?

Najwięcej środków zostało wypłaconych w warszawskim WFOŚ, siłą rzeczy, bo to największe miasto i województwo w Polsce. Na drugim miejscu są Katowice a następnie Toruń. Jeżeli chodzi o zawarte umowy to również liderem jest Warszawa, potem Kraków a następnie Katowice.